

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2025. január 18. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10-15 percet szánj!

**Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál,
a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!**

Jó munkát kívánunk!

OKTATÁSI HIVATAL

<p>1.</p>	<p>Írd le a megadott értelmezés alapján a megfelelő szavakat a szaggatott vonalakra! Minden keresett szó négy betűből áll. Ügyelj a helyesírásra!</p> <p>a)</p> <p>____: Időtöltésül vagy egészségügyi célból végzett kényelmes járás, gyaloglás.</p> <p>____: Tűzhely, kemence része.</p> <p>b)</p> <p>____: Államok, népek viszonylatában az az állapot, amikor nincs köztük háború.</p> <p>____: Lábszárunk alsó végén mindkét oldalon lévő kidudorodás.</p> <p>____: Rádióban, televízióban, színpadon történő nyelvbotlás.</p> <p>c)</p> <p>____: Kitüntetésül, díjul adományozott, általában feliratos kis korong.</p> <p>____: Kellemes érzés, derűs, vidám lelkiállapot.</p> <p>____: Gyorsaság, lendület.</p> <p>____: Keserűség.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c			
a										
b										
c										
<p>2.</p>	<p>Hiba csúszott a közmondásokba, szólásokba. Húzd alá a hibás szót vagy kifejezést, majd a mondat alatti pontozott vonalra írd le a helyes megoldást a példa alapján!</p> <p>Példa: <u>Gyorsan</u> járj, tovább érsz.</p> <p style="text-align: center;">Lassan</p> <p>a) Alamuszi macska meg se moccan.</p> <p>b) Amit ma megehetsz, ne halaszd holnapra!</p> <p>c) Jobb ma egy sas, mint holnap egy tűzok.</p> <p>d) Hogy kerül a csizma az ablakba?</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										

3. Olvasd el a verset, és oldd meg a feladatokat!

Nemes Nagy Ágnes: Gólya az esőben

Tárt ablakban ültem én,
sűrű esőt néztem én,
hullt az eső szürkén,
hullt az eső feketén.

Fészke-égett gólya állt,
a fenyőfa ...(1.)... ,
mint egy fura címer-állat
égi paizs közepén,
állt fehéren, feketén,
a fenyőtű szúrta lábát,
imbolygott az ág tövén,
mégis címert állt a fán,
mint egy bátor pelikán,
eső koppant a fején –
hullt az eső szürkén,
hullt az eső ...(2.)... .

a) Pótold a versből a hiányzó szavakat! Figyelj a rímelésre!

Válassz a következő szavak közül:

szürkén, feketén, fenekén, lágyan, puhán, tetején

1. hiányzó szó.....

2. hiányzó szó

b) Milyen hangulatúnak érzed a verset? Húzd alá a versben azt a sort, amely igazolja ezt!

c) Milyen költői eszközök NEM fordulnak elő a versben? Húzd alá őket!

ismétlés, allegória, hasonlat, megszólítás

d) Írd ki a hangutánzó szót a versből!

e) Mi a jelentése az **imbolyog**, **imbolygott** szónak? Folytasd a mondatot egy szóval vagy egy kifejezéssel!

A gólya a fenyőágon

a	
b	
c	
d	
e	

4. Olvasd el a szövegrészleteket, és oldd meg a feladatot!

a

Dobos C. József (1847–1924)

Noha tortája tette híressé, elsősorban szakács és csemegekereskedő volt, cukrászdával soha nem rendelkezett. Híres-neves tortáját az 1885-ös országos kiállításra kreálta. A torta lázba hozta Budapest ínyenceit és cukrászait, olyan sikert aratott, hogy rövidesen külföldre is szállított. Vetélytársainak hosszú ideig nem sikerült termékét utánozni. Dobos az eredeti receptet végül 1906-ban az ipartestületnek adta át. Virágzó üzletei az I. világháborút követő években hanyatlásnak indultak, ő maga haláláig visszavonultan élt.

A Dobos-torta hozzávalói

A hat darab tortakarikához

6 db tojás
120 g porcukor
120 g liszt
35 g vaj
15 g vaníliacukor
200 g csokoládé

A krémhez

4 db tojás
200 g porcukor
230 g vaj
40 g kakaópor

Blaha Lujza (1850–1926)

Apja, Reindl Sándor a császári hadsereg huszártisztje volt, de a szabadságharc idején a honvédekhez állt. A világosi fegyverletétel után, hogy az üldözésektől meneküljön, álnéven színész lett. Leánya így korán megismerkedett a színházak világával, 8 éves korában lépett először színpadra, 14 évesen Kölesi Lujza néven már egy budai színházhoz szerződött énekes szerepre. A színház feloszlása után Szabadkára került, ahol az ott állomásozó katonaezred zeneértő karmestere felfedezte hangjának becses értékét. Feleségül vette a színésznőt, aki ettől kezdve férje vezetéknévvel Blaha Lujzaként lépett színpadra.

A Blaha Lujzáról elnevezett torta elkészítési módja

A finomra darált diót a liszttel, a porcukorral és a vajjal elmorzsoljuk, hozzáadjuk a tojások sárgáját, és sima tésztává gyúrjuk. Ha lehűlt, vékonyra gyúrjuk, és három egyforma tortakarikalapot formázunk belőle. A lapokat előmelegített sütőben kisütjük. Ha kisült, málnalekvárral töltjük, a tetejét forró lekvárral áthúzzuk, majd rózsaszínű fondant-nal (puha cukorral) bevonjuk. Az oldalát cukros morzsával panírozzuk.

- a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy IGAZAK vagy HAMISAK az alábbi állítások!
Karikázd be a megfelelő választ!

Dobos C. József virágzó cukrászdája az I. világháború után hanyatlásnak indult.	IGAZ – HAMIS
Blaha Lujza édesapja Reindl Sándor néven lett színész.	IGAZ – HAMIS
Blaha Lujza a Dobos-torta bemutatásánál korábban lépett fel egy budai színházban.	IGAZ – HAMIS
A két tortához különböző számú tortakarikára van szükség.	IGAZ – HAMIS
Blaha Lujza később született és később is halt meg, mint Dobos C. József.	IGAZ – HAMIS
Mindkét torta alapvető összetevője a csokoládé.	IGAZ – HAMIS

5. Melyik írásmód a helyes, melyik a helytelen? Írd a megfelelő jelölést a középső oszlopba!

1 = csak a bal oldali helyes

2 = csak a jobb oldali helyes

3 = mindkét alak helyes

X = egyik alak sem helyes

Bal oldal		Jobb oldal
kezd el		megse látta
vizilabda		szines
szüret		szűret
lőjj		sződd
királlyal		olajjal

a

6. Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

Nagy Lajos: A víziló

A víziló igen szép állat. Sudár termete, őzlába, karcsú dereka, remek barna színe és sikkes járása egyaránt elbájoló; az ajkai csókra termettek, karóyszerű fogai miatt a fogorvosok kedvence, apró kidülledő szemei igazi tükrei a víziló szelíd és tiszta lelkének.

A víziló Afrikában él a Nílusban, amiért nílusi lónak is mondják, amiből még mindig nem világlik ki, hogy ezt a szép disznóyszerű állatot miért nevezik éppen lónak. Aki azonban gyönyörködni akar benne, az megnézheti állatkertünkben is, ahol a többi közt egy ideális példány látható belőle, a Jónás nevű kis bájonc, a pesti nők kedvence, aki garmadával kapja naponként a szerelmes leveleket.

A víziló, dacára annak, hogy a Nílusban él, nem krokodilt eszik, sem halat, sem íbiszt, sem flamingót, hanem füvet és egyéb gyökereket, tehát vegetáriánus. Hogy miért él tehát vízben, az rejtély, s ha vízben él, miért nem él a Dunában, az is rejtély, ha pedig a Dunában azért nem él, mert csak a meleget kedveli, akkor meg miért nem él a Hungária-gőzfürdőben, az ugyancsak rejtély. Tehát a vízilónak úgy elnevezését, mint táplálkozását, valamint általában az életmódját illetőleg a rejtélyek egész tömegével állunk szemben, amelyeket a legkiválóbb természettudósok is mindmáig hiába igyekeztek megfejteni, melyeknek megfejtését ezek után csakis a legkiválóbb természettudatlanoktól várhatjuk.

A víziló teljesen haszontalan állat, ami annyit tesz, hogy az emberek semmire sem használják, sem nem húzatnak vele terhet, sem nem lovagolnak, még csak nem is vízilovagolnak rajta. A húsát nem eszik, sőt ellenkezőleg, kiköpik, mégis vadásszák, ami a vadászok ideális önzetlenségére vall. Vadászása csónakokon történik, robbanógolyók által, mert egyszerű golyónak a víziló oda sem hederítene, a robbanógolyót azonban ő is respektálni kénytelen. A vadászása persze veszélyes, mert ha a vadász célt téveszt, ami nagyon könnyen lehetséges, mivel a víziló elvégre mégsem nagyobb egy kisebb földszintes, kültelki háznál, akkor a dühös állat nekimegy a csónaknak, a csónak fölborul, s a vadászok a vízbe esnek, és vizes lesz a ruhájuk, ami miatt a mamájuk otthon megszidja őket. De éppen ezen veszedelem miatt a kalandkedvelők különösképpen szeretik vadászni a vízilovat.

A víziló életkorát nem ismerjük, mégpedig azért nem, mert a tudósoknak nem sikerült megállapítani. Ugyanis, ha egy tudós elkezdte figyelni a vízilovat azzal a céllal, hogy addig fogja figyelni, amíg meg nem döglik, s akkor tudni fogja, hogy mekkora ideig élt, a víziló mindig bement a Nílusba, víz alá merült, s a folyó egy más helyén bukkant föl, vagy pedig a tudós összetévesztette egy fölbukkanó más vízilóval.

a	
b	
c	
d	

- a) Mit jelentenek a következő szavak? Párosítsd a szavakat a jelentésükkel! Írd a szó mellé a betűjelet!

Nincs minden jelentésnek párja!

1. sudár 2. sikkes 3. garmadával

- A) tisztel
- B) bolond
- C) nagy mennyiségben
- D) elegáns, könnyed
- E) magas, egyenes

- b) Igaz vagy hamis? Karikázd be a helyes megoldást!

A szövegből kiderül, hogy mit eszik egy vegetáriánus víziló.	IGAZ – HAMIS
A szövegből kiderül, hogy milyen tette alapján lett Jónás a pesti nők kedvence.	IGAZ – HAMIS

- c) Sorolj fel négy rejtélyt a vízilóval kapcsolatban! Ragaszkodj a szöveg állításaihoz!

.....

.....

.....

.....

- d) Indokold meg, hogy miért nem tennéd be a szöveget egy természettudományos folyóiratba!

.....

.....

7.

Azonosítsd a szavak szerkezetét, és tegyél X-et a megfelelő helyre a táblázatban!

a

	kutyáimról	írogatással	olvasmányosakat
szótő+képző+képző+rag			
szótő+képző+jel+rag			
szótő+jel+jel+rag			
szótő+képző+képző+jel+rag			
szótő+képző+képző+képző+jel+rag			

8.	<p>Húzd alá az alábbi tréfás párbeszédben azt a szót, amelynek két különböző jelentése a humor forrása! Írd le az adott szónak a szövegben megjelenő két jelentését!</p> <p>Két téglá beszélget a sötét pincében.</p> <p>– Maga fél? – kérdezi az egyik a másiktól.</p> <p>– Nem – feleli az. – Én egész vagyok.</p> <p>Egyik jelentés:</p> <p>Másik jelentés:</p>	a														
9.	<p>Az alábbi szöveg alapján válaszolj a nyelvtani kérdésekre!</p> <p>Ha egy szép nyári napon elsétáltok egy sövény mellett, vagy egy réten vágtok át, hallhatjátok a szöcskék ciripelő énekét. Ezt a hangot a szöcske nem a szájával adja, hanem a lábaival.</p> <p>a) Hány igekötő van a szövegben?</p> <p>b) Írj két magas hangrendű főnevet az első mondatból!</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>c) Melyik mássalhangzótörvény érvényesül a hallhatjátok szóban a megjelölt helyen?</p> <p>.....</p> <p>d) Keresd meg az utolsó mondatban azt a szót, amelyben zöngésség szerinti részleges hasonulás érvényesül?</p> <p>e) Írd ki a szövegből az első cselekvést jelentő szót!</p> <p>f) Írd le szótagolva a sövényekig szót!</p> <p>g) Az alábbi szavak közül karikázd be azt, amelyik az első közülük a betűrendben!</p> <p style="text-align: center;">ének előadás élet emelet</p>	<table border="1"> <tbody> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> <tr><td>g</td><td></td></tr> </tbody> </table>	a		b		c		d		e		f		g	
a																
b																
c																
d																
e																
f																
g																

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.